



แบบฟอร์มการจัดการ

การจัดการความรู้ของหน่วยงาน..การพยาบาลถึงวิกฤติเด็กเล็ก Semi NICU

หัวข้อในการจัดการความรู้ (Knowledge Vision)

เรื่อง การประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง

วัน/เดือน/ปี ที่จัดการความรู้ 19/7/2567

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1. น.ส.พัชรพร แก้วดี ผู้จัดการความรู้ (KM Manager)
2. น.ส.ไพลิน ตั้งสินชัยกุล คุณอำนวย (Facilitator)
3. น.ส.ณัฐชามาศ บำเพ็ญ คุณลิขิต (Note Taker)
4. น.ส.จิณชฎาภา เขมกฤษฎานนท์
5. น.ส.อรอนงค์ มุลผล
6. น.ส. สุภาวดี ปิติเวชรัมย์
7. น.ส. สุมินตรา ประกอบดี
8. น.ส. สุนันทา ไพฑูรย์
9. น.ส. นวพร วังอาษา

1. หลักการและเหตุผล

เด็กกลุ่มเสี่ยง หมายถึง ทารกแรกเกิดที่ขาดออกซิเจน (Birth Asphyxia) และ/หรือ มีน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม (Low Birth Weight) เด็กกลุ่มนี้มีความเสี่ยง ที่จะเกิดปัญหาความบกพร่องทางสติปัญญา พัฒนาการที่ล่าช้า ปัญหาการเรียนรู้ และอาจเกิดความพิการทางสมอง การได้รับการค้นพบและแก้ไขโดยทันทีจะช่วยลดปัญหาได้ และเด็กคนหนึ่งอาจจะเป็นประโยชน์แก่ครอบครัว สังคม และประเทศชาติในอนาคต

หลักการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

1. การเตรียมความพร้อม

- 1.1 พ่อแม่หรือผู้ปกครองทำความเข้าใจและปฏิบัติตามคู่มือ
- 1.2 ควรใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสมและสามารถดัดแปลงได้
- 1.3 สถานที่ต้องสะอาดและปลอดภัยต่อเด็ก
- 1.4 เด็กต้องไม่ป่วย หิว หงุดหงิด มีอิสระและพร้อมที่จะทดสอบ

2. วิธีการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

- 2.1 ใช้คำพูดง่าย ๆ ชัดเจน ให้เวลาเด็กปฏิบัติตาม 3 - 5 วินาที

- 2.2 ถ้าเด็กยังไม่ได้ทำหรือ ทำไม่ได้ ให้พูดซ้ำคำเดิม ซ้ำๆ ซัดๆ
- 2.3 ช่วยเหลือเท่าที่จำเป็น เช่น จับมือทำ ผงกศีรษะหรือส่ายหน้า
- 2.4 ชมเชยทันทีเมื่อเด็กทำได้ เช่น ยิ้ม ตบมือ ลดการช่วยเหลือเมื่อเด็กทำได้
- 2.5 ถ้าเด็กเรียนรู้แล้วให้เปลี่ยนข้อความอื่นที่มีความหมายเดิม
- 2.6 ควรจัดช่วงเวลาพฤติกรรมที่ไม่ต้องการ

3. คำแนะนำ

3.1 เริ่มประเมินในข้อพัฒนาการที่ต่ำกว่าอายุจริง 1 ช่วงอายุ เช่น อายุ 2 เดือน ให้ประเมินที่อายุ 1 เดือน

- กรณีเด็ก ผ่านการทดสอบ ให้ใส่เครื่องหมาย ☐ ลงในช่อง ☐ ผ่าน แล้วให้ทดสอบในช่วงอายุที่สูงขึ้นต่อไป และหยุดเมื่อไม่ผ่าน

- กรณีเด็ก ไม่ผ่านการทดสอบ ให้ใส่เครื่องหมาย ☐ ลงในช่อง ☐ ไม่ผ่าน แล้วให้ถอยไปทดสอบในช่วงอายุที่ต่ำกว่า จนกว่าเด็กผ่านการทดสอบ 3.2 บันทึก วัน เดือน ปี ☐ ที่ทดสอบ

3.3 ติดตามพัฒนาการในครั้งต่อไป ให้เริ่มทดสอบข้อที่เด็กทดสอบไม่ผ่านครั้งที่ผ่านมา

หมายเหตุ: ในช่วงอายุใดที่มีข้อทดสอบ 2 ข้อ หากเด็กไม่ผ่านข้อใดข้อหนึ่ง ให้ถือว่าไม่ผ่านในช่วงอายุนั้น

2. วัตถุประสงค์

1. สามารถเฝ้าระวังพัฒนาการเด็กเบื้องต้นเพื่อค้นหาเด็กกลุ่มเสี่ยง และให้คำแนะนำแก่พ่อแม่ ครอบครัว และส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้ก้าวหน้า
2. บุคลากร สามารถคัดกรองเด็กเบื้องต้น และแนะนำผู้ปกครองให้ประเมินหลังกลับบ้านเพื่อคัดกรองก่อนมาพบพยาบาลพัฒนาการ และติดตามการรักษา

3. เป้าหมาย/ตัวชี้วัด

1. ทารกทุกคนกลุ่มเสี่ยงได้รับการคัดกรองและประเมิน พร้อมทั้งสอนแนะนำครอบครัวให้กลับไปประเมินก่อนกลับบ้านทุกราย
2. บุคลากรทุกคนสามารถคัดกรองและสอนพ่อแม่ได้

4. วิธีการ/รูปแบบการจัดการความรู้ *** (กรณีระบุ) ***

☐ Success Story Telling (SST) (กรณีเลือกข้อนี้ให้ใส่ข้อมูลตามตารางข้อ 5.1)

✓ The World Cafe (กรณีเลือกข้อนี้ให้ใส่ข้อมูลตามตารางข้อ 5.2)

5. กระบวนการจัดการความรู้ (Share & Learn)

5.2 The World Café

ผู้เล่าเรื่อง (Narrator)	การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share & Learn)	เทคนิค/วิธีการ (Action)
พัฒนาแนวทางการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง	ปัญหาที่พบในการส่งตรวจคัดกรอง 1.บุคลากรยังไม่เข้าใจขั้นตอนส่งการตรวจคัดกรอง 2.ยังไม่เคยมีแนวทางการคัดกรอง และระเบียบขั้นตอนการตรวจมาก่อนเนื่องด้วยไม่มีแนวทางชัดเจนในการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการในเด็กกลุ่มเสี่ยง	1.กำหนดหัวข้อสนทนา 2.กำหนดวัตถุประสงค์ 3.กติกากำหนดกลุ่ม 4.เริ่มกิจกรรม 5.สรุปหลังทำกิจกรรม

6.สรุปความถี่ (ข้อมูลที่ได้มาจากข้อ 5.1 หรือ 5.2)

เรื่อง	จำนวนความถี่
1.บุคลากรยังไม่เข้าใจขั้นตอนการประเมินพัฒนาการ	36
2.การกรอกข้อมูลในการลงข้อมูลผลตรวจไม่ถูกต้อง	32
3.การรายงานผลและแปลผลการตรวจไม่ถูกต้อง	30
4.ไม่ทราบขั้นตอนการส่งต่อ	22

7. Key Success Factor (ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ สรุปจากกระบวนการจัดการความรู้ในข้อ.6 (โดยเรียงจากความถี่ที่ได้จากข้อ 6 จากความถี่มากที่สุดไปหาน้อยสุด)

1. มีการประชุมและจัดอบรมที่ร่วมกับทีมการดูแลทารกทั้งหมด ทั้งในส่วนของแพทย์พยาบาลของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในPCT,CLT กุมารในสัมนาภาค
2. มีแพทย์เฉพาะทางด้านพัฒนาการเด็ก และพยาบาลพัฒนาการเด็ก และแพทย์ทารกแรกเกิดเพื่อให้ แนวทางการดูแลมีความครอบคลุมในทุกด้าน

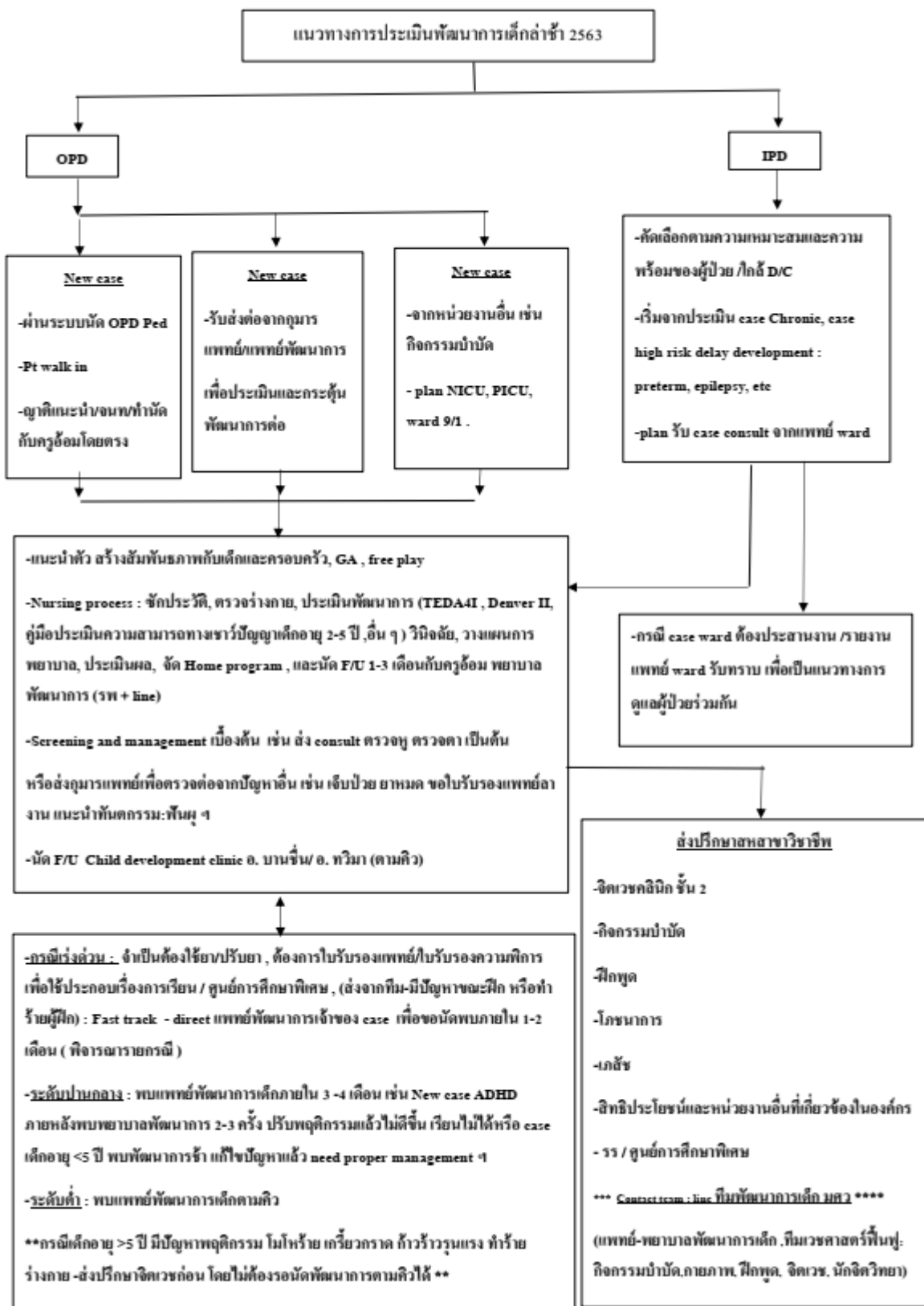
8. นวัตกรรมหรือสิ่งที่ได้จากการจัดการความรู้ (กรุณาแนบหลักฐาน)

✓ คู่มือ

☐ แผ่นพับ

และ ✓ มีการเผยแพร่ความรู้ผ่านโปรแกรมหรือระบบต่างๆ..เมื่อวันที่. 20/1/2567

ขั้นตอนการตรวจคัดกรองเพื่อประเมินพัฒนาการในทารกกลุ่มเสี่ยงก่อน กลับบ้าน



Developmental Assessment for Intervention Record By Parents/Teacher/Teacher and Nurse Personnel

ชื่อ: _____ อายุ: _____ เพศ: _____

ชื่อผู้ประเมิน: _____ ชื่อผู้รับการประเมิน: _____

อายุ	Developmental Gross Motor (GM)	Developmental Fine Motor (FM)	Developmental Reception Language (RL)	Developmental Expression Language (EL)	Developmental Personal and Social (PS)
0-12 months	1. Roll over 2. Sit up 3. Stand up 4. Walk 5. Climb 6. Run 7. Jump 8. Swing 9. Push 10. Pull	1. Pick up 2. Hold 3. Release 4. Grasp 5. Transfer 6. Stack 7. Draw 8. Scribble 9. Cut 10. Paste	1. Understand words 2. Understand simple sentences 3. Understand complex sentences 4. Understand abstract concepts 5. Understand non-verbal communication 6. Understand social interaction	1. Understand words 2. Understand simple sentences 3. Understand complex sentences 4. Understand abstract concepts 5. Understand non-verbal communication 6. Understand social interaction	1. Understand words 2. Understand simple sentences 3. Understand complex sentences 4. Understand abstract concepts 5. Understand non-verbal communication 6. Understand social interaction
1-2 years	1. Walk 2. Run 3. Jump 4. Climb 5. Swing 6. Push 7. Pull 8. Throw 9. Kick 10. Roll	1. Pick up 2. Hold 3. Release 4. Grasp 5. Transfer 6. Stack 7. Draw 8. Scribble 9. Cut 10. Paste	1. Understand words 2. Understand simple sentences 3. Understand complex sentences 4. Understand abstract concepts 5. Understand non-verbal communication 6. Understand social interaction	1. Understand words 2. Understand simple sentences 3. Understand complex sentences 4. Understand abstract concepts 5. Understand non-verbal communication 6. Understand social interaction	1. Understand words 2. Understand simple sentences 3. Understand complex sentences 4. Understand abstract concepts 5. Understand non-verbal communication 6. Understand social interaction
3-4 years	1. Walk 2. Run 3. Jump 4. Climb 5. Swing 6. Push 7. Pull 8. Throw 9. Kick 10. Roll	1. Pick up 2. Hold 3. Release 4. Grasp 5. Transfer 6. Stack 7. Draw 8. Scribble 9. Cut 10. Paste	1. Understand words 2. Understand simple sentences 3. Understand complex sentences 4. Understand abstract concepts 5. Understand non-verbal communication 6. Understand social interaction	1. Understand words 2. Understand simple sentences 3. Understand complex sentences 4. Understand abstract concepts 5. Understand non-verbal communication 6. Understand social interaction	1. Understand words 2. Understand simple sentences 3. Understand complex sentences 4. Understand abstract concepts 5. Understand non-verbal communication 6. Understand social interaction

Developmental Assessment for Intervention Record (DSC) 4

แผนการประเมินพัฒนาการก่อนกลับบ้าน แนวพร้อมสอนบิดามารดาประเมินเมื่อกลับไปอยู่บ้าน
เมื่อนัดติดตามอาการ เพื่อกลับมาประเมินต่อกับหมอและพยาบาลพัฒนาการ
เพื่อการตรวจสอบ (พร้อมปิ่นเอกสารแนบ หน้า website KM หน่วยงานมาด้วย) โดยพยาบาลพัฒนาการ

9. ผลจากการดำเนินการทำกิจกรรม KM

1. เพื่อตรวจคัดกรองการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง=100%
2. เพื่อการติดตามทารกกลุ่มเสี่ยง ผิดปกติ เพื่อการรักษาต่อ โดยพยาบาลพัฒนาการใน OPD เคส=100

10. สรุปผลการนำเทคนิคไปปฏิบัติใช้

ทารกได้รับการการแนะนำการตรวจพัฒนาการสำหรับทารกกลุ่มเสี่ยงกับบิดามารดา ก่อนกลับบ้าน
และได้รับการติดตามต่อที่ OPD ทุกเคสเริ่มติดตามผลตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2567 เป็นต้นมา ลงในสมุดการ
ติดตามเคส DSC preterm โดยมีพยาบาลพัฒนาการขึ้นมาติดตามตลอด

2. ท่านสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาองค์กรได้อย่างไร
องค์กรได้มีระบบการติดตามเคสทารกกลุ่มเสี่ยง และมีพัฒนาการติดตามการรักษาหลังกลับบ้านได้
อาจจะอยู่ขั้นตอนการปรับระบบ เพื่อติดตามพัฒนาการต่อเนื่อง

12. ภาพประกอบการทำกิจกรรม





พัชราพร

.....
(ลงชื่อ นางสาว พัทธราพร แก้วดี)

รองผู้อำนวยการศูนย์การแพทย์ฯ/หัวหน้าหน่วยงาน